

شناختِ موسیقیِ بلوز (۴)

بلوزِ نواحی

۱- بلوزِ دلتای می سی سی پی (ادامه)

بلوزِ هیل کانتریِ شمالِ می سی سی پی

همان‌طور که هنگام معرفی شاخه‌ی بلوزِ هیل کانتریِ شمالِ می سی سی پی (ن ک به بخش دوم از همین سلسله-یادداشت‌ها) اشاره شد، مهم‌ترین مشخصه‌ی این شاخه از بلوز استفاده‌ی فراوان از ریتم‌های آفریقایی در کنارِ حس و حالِ غربی (اروپایی) است. ریتم‌های آفریقایی در این آثار حسی بدوی ایجاد می‌کنند و زهی‌ها و - در مواقعی هم - فایف و درامز (در رابطه با فایف و درامز ن ک به بخش دوم از همین سلسله-مقالات) حسِ باستانیِ اروپایی. بلوزِ هیل کانتریِ شمالِ می سی سی پی نخستین نمونه‌ی یک بلوزِ دورگه و چندرگه (Hybrid) است.^۱ جمله‌ی را که اکنون می‌خواهم بنویسم به این صراحت جایی نخوانده‌ام. اما، اگر «بلوز» جدِ موسیقیِ «جَز» (Jazz) و همه‌ی اشتقاقاتِ آن به طورِ کلی باشد؛ بلوزِ هیل کانتریِ شمالِ می سی سی پی نیز نیای مستقیمِ موسیقیِ جَزِ دورگه و چندرگه (Hybrid Jazz) است.

آرتیست‌های مهمِ بلوزِ هیل کانتریِ شمالِ می سی سی پی

سید همفیل (Sid Hemphill) (۱۹۶۳-۱۸۷۶) را باید نخستین موزیسینِ شناخته‌شده‌ی این شاخه از بلوزِ می سی سی پی به شمار آورد. معروف‌ترین موزیسینِ بلوزِ هیل کانتریِ اما، فرد

مک داوول با نام هنری می سی سی پی فرد مک داوول (Mississippi Fred McDowell) (۱۹۰۴-۱۹۷۲) است. می سی سی پی فرد مک داوول در دهه‌ی شصت قرن بیستم میلادی شهرت جهانی پیدا کرد و بلوز هیل کانتری توسط اجراهای متعدد او، به عنوان شاخه‌ی مستقل و به اصطلاح آلترناتیو، کاملاً از بدنه یا همان جریان اصلی بلوز دلتای می سی سی پی متمایز شد و انشعاب رسمی یافت. دو غول دیگر بلوز هیل کانتری آر. ال. برنساید (R. L. Burnside) (۱۹۲۶-۲۰۰۵) و جونیور کیمبرو (Junior Kimbrough) (۱۹۳۰-۱۹۹۸) هم در پی شهرت فراگیر پیش‌کسوت‌های‌شان سید همفیل و می سی سی پی فرد مک داوول بود که به شهرت جهانی رسیدند. رابرت بلفور (Robert Belfour) (۱۹۴۰-۲۰۱۵) یکی دیگر از بزرگان این شاخه از بلوز می سی سی پی است. از جمله بزرگان پیش‌کسوت فقید بلوز هیل کانتری بانوی عالی‌قدری است به نام جسی می همفیل (Jessie Mae Hemphill) (۱۹۲۳-۲۰۰۶) نوه‌ی دختری سید همفیل. در این سلسله-نوشتارها چون شاخه‌ی بلوز هیل کانتری شمال می سی سی پی جدا از جریان اصلی یا بدنه‌ی مکتب بلوز دلتای می سی سی پی بررسی می‌شود، نام جسی می همفیل در قسمت «زنان بلوز دلتا...» (ن ک به قسمت دوم همین نوشته‌ها) آورده نشده است. از میان آرتیست‌های معاصر و زنده‌ی بلوز هیل کانتری قبل از همه باید از سدریک برنساید (Cedric Burnside) نوه‌ی خلف آر. ال. برنساید فقید نام برد. تری «هارمونیکا» بین (Terry "Harmonica" Bean) و کنی براون (Kenny Brown) دو آرتیست معاصر و زنده‌ی دیگری هستند که در حال حاضر سنت بلوز هیل کانتری شمال می سی سی پی را ادامه می‌دهند.

سیدنی (سید) همفیل

اگر جریان بلوز هیل کانتری را جدا و منشعب از بلوز دلتا در نظر نگرفته بودیم، سید همفیل رییس سنی بلوزمن‌های تاریخ بلوز دلتای می سی سی پی می‌شد. سید همفیل را، وقتی دیگر

مسن بود، آلن لومکس در دهه‌ی چهلِ قرنِ بیستم میلادی کشف کرد. کشفِ سید همفیل توسطِ آلن لومکس بعد از کشفِ مادی واترز، دیوید هانی بوی ادواردز (David Honeyboy Edwards) (۱۹۱۵-۲۰۱۱)، و سان هاوس و ضبطِ آثارشان صورت گرفت.

سید همفیل

از سید همفیل در دلتا با توصیفاتِ هم‌چون «جانورِ تپه‌ها» و «بهترین موزیسینِ جهان» یاد می‌شد. سید همفیل از دو چشم کور بود. او همه‌ی سازهای ممکنِ موردِ استفاده در یک گروهِ بلوزِ نواحی، یعنی ویولن، بانجو، جوز (جاوز)-هارپ [2] Jew's (Jaws) Harp، پیانو، ارگ، و فایف را به خوبی می‌نواخت. از سید همفیل کلاً بیست و چهار اثر ضبط‌شده به یادگار مانده است. این بیست و چهار اثر به اضافه‌ی یک مصاحبه، همه به همتِ آلن لومکس و برای کتاب‌خانه‌ی کنگره‌ی ایالات متحد آمریکا و دانشگاهِ فیسک (Fisk) ضبط شد. این مجموعه بعدها با نام «آواهای جنوب» (Sounds of South) منتشر شد. لومکس بیست و دو تایتل این قطعات را در سال ۱۹۴۲، و دو تایتل دیگر را، هفده سال بعد، هنگام ملاقاتِ مجددِ خود با همفیل در

سال ۱۹۵۹، ضبط کرد. هر بیست و چهار قطعه‌ی به جا مانده از همفیل، هم به لحاظ هنری و هم به لحاظ تاریخی بی نظیر و سرنوشت‌ساز اند. معروف‌ترین این قطعات، قطعه‌یی به نام هشتم ژانویه (Eighth of January) است که بعدها مبنای ملودیک یکی از معروف‌ترین آثار کانتری بعد از خود، اثری به نام The Battle of New Orleans، ساخته‌ی جانی هورتون (Johnny Horton)، موزیسین بنام کانتری نیز قرار گرفت و قطعه‌یی به نام رؤیای شیطان پیر (The Old Devil's Dream) که ریشه در آواهای سرخ‌پوست‌های جنوب امریکا دارد.

Devil's Dream Key of A. G Tuning: g DGBD, capo 2

Eddie Collins, 8407 Loralinda Dr,
Austin, TX 78753
tuneman@texas.net
www.eddiecollins.biz

نتِ رؤیای شیطان

این قطعات هم‌چون سایر آثار سید همفیل بارها و بارها توسط بزرگانِ بعدیِ موسیقیِ بلوز و جَز اجرای مجدد شده است.

ادامه دارد...

پانوشته‌ها:

۱- مشخصاً منظور این نگارنده از مفهوم «دورگه» یا «چندرگه» به هیچ وجه آن‌چه که در این دوران نو (New Age) «تلفیق» (Fusion) نام گرفته نیست. در موسیقی هیبرید و از جمله موسیقی جزِ دورگه یا چندرگه (Hybrid Jazz) ما با نوع (ژانر) جدیدی از موسیقی حاصل از انواع ترکیب‌ها طرف‌آیم نه تلفیق که تفاوت‌های اجزای اولیه‌اش را در یک ترکیب‌بندی (کمپوزیسیون) جدید جذب کرده است. حال آن‌که نتیجه‌ی «تلفیق» در به‌ترین حالت، مواجهه‌ی ما با یک سالادِ مفرح و خوش‌مزه است که نمی‌توان آن را جدی گرفت.

۲- سازی شبیه زنبورک. چنان‌که از نام‌اش پیدا است، این ساز را «هارپِ یهودی» و «هارپِ آرواره‌یی» نامیده‌اند. وجه تسمیه‌ی اسمِ دوم مشخص است اما، شواهد تاریخی هیچ ارتباطی میان خاست‌گاه این ساز و قوم یهود نشان نمی‌دهد. برعکس، شواهد تاریخی خاستگاه این ساز را چین و شرقِ دور در آسیا دانسته‌اند.

گفتنی است که آلن لومکس در این پروژه صرفاً یک - به اصطلاح - ضبط‌کننده یا گردآورنده نبود. آلن لومکس مردم‌شناسی بزرگ بود و بزرگ‌ترین محققِ موسیقی، ترانه، و رقصِ فولک (محلی) ملل تا به امروز محسوب می‌شود. می‌توان ادعا کرد که روش‌شناسی آکادمیکِ تحلیلِ مردم‌شناختی، ترانه، گفتار، و رقصِ محلیِ ملل را آلن لومکس تأسیس کرد. کرئومتریکس (Choreometrics)، کانتومتریکس (Cantometrics)، و پارلامتریکس (Parlametrics)، به ترتیب، روش‌شناسی‌های آکادمیک و تخصصیِ تحلیلِ مردم‌شناختیِ رقص، ترانه، و گفتارِ محلیِ توسطِ آلن لومکس هستند. حاصلِ شصت سال تحقیقاتِ آلن لومکس در رابطه با فولکلورِ ملل انبوهی از مقالات، فیلم‌های مستند و آموزشی و کتاب‌های تألیفی است (درباره‌ی لومکسِ پدر و لومکسِ پسر ن ک به قسمتِ دوم همین نوشته‌ها).